

Forskrifter om helseundersøkelse av loser og losaspiranter

Hjemmel: Fastsatt av Kystverket Hovedkontoret desember 2017 med hjemmel i lov 15. august 2014 nr. 61 om losordningen § 12 jf. forskrift 26. mai 2016 nr. 559 om delegering av myndighet til Kystverket etter lov 15. august 2014 nr. 61 om losordningen.

§ 1. Formål

Forskriften skal sikre at loser og losaspiranter er helsemessig skikket til tjeneste som los, ikke lider av medisinsk tilstand som kan antas å bli forverret ved tjeneste som los eller utgjør en fare for helse og sikkerhet for andre om bord på fartøy som skal bruke los.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for loser og personer som søker opptak som losaspirant.

Forskriften gjelder for sjømannsleger.

§ 3. Definisjoner.

I denne forskriften menes med:

- a) «*Sjømannslege*»: Lege med praksis i Norge som er godkjent av Sjøfartsdirektoratet til å utføre helseundersøkelse i henhold til forskrift 5. juni 2014 nr. 805 om helseundersøkelse av arbeidstakere på norske skip og flyttbare innretninger.
- b) «*Helseerklæring*»: Erklæring fra sjømannslege om at en los eller losaspirant er undersøkt i samsvar med forskriften her, og funnet helsemessig skikket til å gjøre tjeneste som los eller losaspirant.
- c) «*Permanent udyktighetserklæring*»: Erklæring fra sjømannslege om at en person er undersøkt i samsvar med forskriften her, og ikke funnet helsemessig skikket til å gjøre tjeneste som los eller losaspirant og det ikke er sannsynlig at han eller hun vil oppfylle vilkårene innen to år.
- d) «*Foreløpig udyktighetserklæring*»: Erklæring fra sjømannslege om at en person er undersøkt i samsvar med forskriften her, og ikke funnet helsemessig skikket til å gjøre tjeneste som los eller losaspirant, men det er sannsynlig at han eller hun vil kunne oppfylle vilkårene innen to år.
- e) «*Midlertidig udyktighetserklæring*»: Erklæring fra sjømannslege, uten forutgående helseundersøkelse, om at en person ikke anses helsemessig skikket til å gjøre tjeneste som los eller losaspirant.

§ 4. Krav om helseerklæring

Loser og losaspiranter skal ha gyldig helseerklæring, utstedt av sjømannslege.

Helseerklæringene skal oppbevares av Kystverket.

Kystverket skal ikke tildele losoppdrag til los som ikke har gyldig helseerklæring.

Kystverket skal bære utgiftene ved helseundersøkelse etter denne forskriften.

§ 5. Helseerklæringens gyldighet og krav om ny helseerklæring

Helseerklæringen er gyldig i to år.

Helseerklæring i forbindelse med søknad om opptak som losaspirant må ikke være over 3 måneder gammel.

Kystverket skal kreve ny helseerklæring hvis det er sannsynlig at arbeidstakeren ikke lenger oppfyller forskriftskravene om helse. Kravet om ny helseerklæring skal være skriftlig og begrunnet.

Los eller losaspirant som har grunn til å anta at han ikke lenger oppfyller forskriftskravene om helse, skal uten ugrunnet opphold informere Kystverket og konsultere sjømannslege om helsetilstander som er relevante for helseerklæringen. Slike tilfeller inkluderer men er ikke avgrenset til sykehusinnleggelser og sykemeldinger over 14 dager.

§ 6. Egenerklæring

Los og losaspirant skal avgi egenerklæring om sin helse på skjema fastsatt av Kystverket.

Egenerklæringen skal underskrives i sjømannslegens påsyn og oppbevares hos sjømannslegen.

§ 7. Sjømannslegens kompetanse

Sjømannslege kan foreta helseundersøkelse og utstede helseerklæring eller udyktighetserklæring på skjema fastsatt av Kystverket.

Sjømannslegens utstedelse av helseerklæring eller udyktighetserklæring er enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

Sjømannslege som foretar undersøkelser etter denne forskriften, må ikke stå i noe tjeneste- eller avhengighetsforhold til Kystverket. Forøvrig gjelder forvaltningslovens regler om ugildhet.

§ 8. Helseundersøkelse

Sjømannslegen skal kontrollere los og losaspirantens identitet før helseundersøkelsen tar til.

Helseundersøkelsen gjøres med utgangspunkt i vedlegget til forskriften. Når los eller losaspirant har en medisinsk tilstand som ikke direkte fremgår av vedlegget, skal sjømannslegen anvende analog vurdering for å sikre at formålet i § 1 er oppfylt.

Sjømannslegen skal undersøke los eller losaspirantens sist utstedte helseerklæring eller eventuell udyktighetserklæring.

Sjømannslegen skal kreve fremlagt losen eller losaspirantens sist utstedte helseerklæring og makulere denne ved endt undersøkelse.

§ 9. Utstedelse av helseerklæring

Når losen eller losaspiranten oppfyller kravene i forskriften her, skal sjømannslegen utstede helseerklæring.

Helseerklæring gis normalt for 2 år, men kan gis for en kortere periode dersom den medisinske tilstanden tilsier dette.

Hvis resultatet av bestilte tilleggsundersøkelser ikke foreligger før tiltredelse i tjenesten, kan helseerklæring utstedes hvis sjømannslegen anser det helse- og sikkerhetsmessig forsvarlig.

Sjømannslegen skal underrette Kystverket hvis de fullstendige undersøkelsesresultatene viser at losen eller losaspiranten ikke oppfyller helsekravene for utstedelse av helseerklæring.

Dersom helsetilstanden til losen eller losaspiranten endres i løpet av gyldighetsperioden til en helseerklæring, kan sjømannslegen gjøre en fornyet helseundersøkelse.

§ 10. Utstedelse av permanent udyktighetserklæring, foreløpig udyktighetserklæring og midlertidig udyktighetserklæring

Når en los eller losaspirant ikke oppfyller kravene for helseerklæring i forskriften her og det ikke er sannsynlig at vedkommendes helse vil bedre seg innen to år, skal sjømannslegen utstede en permanent udyktighetserklæring.

Når en los eller losaspirant ikke oppfyller kravene for helseerklæring i forskriften her, men vedkommende innen to år kan oppfylle kravene i forskriften her, skal sjømannslegen utstede en foreløpig udyktighetserklæring.

Sjømannslege som uten forutgående helseundersøkelse blir gjort kjent med forhold som gjør det overveiende sannsynlig at en los eller losaspirant ikke lenger tilfredsstiller kravene til helseerklæring, skal utstede en midlertidig udyktighetserklæring. Sjømannslegen skal underrette Kystverket og vedkommende om vedtaket. Vedtak om midlertidig udyktighet gjelder inntil losen eller losaspiranten er undersøkt av sjømannslege og det er truffet nytt vedtak etter § 9.

Melding om avgitt udyktighetserklæring skal sendes Kystverket [og udyktighetserklæringer skal registreres i Sjøfartsdirektoratets database].

Sjømannslegen skal forklare losen eller losaspiranten grunnen til at udyktighetserklæring er utstedt. Vedkommende kan i slike tilfelle forlange legens detaljerte, skriftlige erklæring om helsetilstanden.

Sjømannslegen skal gi opplysning om adgangen til klage og fremgangsmåten ved denne.

§ 11. *Klage*

Den som får udyktighetserklæring som nevnt i § 10, kan klage avgjørelsen inn til klagenemnda for helseundersøkelse av loser og losaspiranter.

Ved klage kan sjømannslegen tillate at losen eller losaspiranten fortsetter i tjeneste inntil klagen er avgjort, hvis Kystverket har gitt skriftlig samtykke til sjømannslegen og sjømannslegen finner at en utsatt iverksetting av vedtaket ikke vil være i strid med § 1. Slik tillatelse kan gis for en periode som ikke skal overstige seks måneder og kan ikke forlenges eller fornyes.

Ut over de særlige regler som følger av forskriften her, gjelder forvaltningslovens regler om saksbehandlingen.

§ 12. *Klagenemnda for helseundersøkelse av loser og losaspiranter*

Klage på vedtak truffet av sjømannslege skal behandles av klagenemnda for helseundersøkelse av loser og losaspiranter.

Klagenemnda skal ha en lege som leder og skal videre bestå av en lege, en representant fra Norsk Losforbund, og en representant fra Kystverket som skal være klagenemndas sekretær. Med unntak av representanten fra Norsk Losforbund oppnevnes klagenemnda av Kystverket. Ved stemmelikhet skal klagenemndas leder ha dobbeltstemme.

Medlemmene av klagenemnda har taushetsplikt om de opplysninger som fremkommer om personlige forhold.

§ 13. *Klagenemndas kompetanse*

Klagenemnda skal ta utgangspunkt i forskriften § 1 og vedlegget til forskriften når den vurderer en klage på vedtak fattet av en sjømannslege, men kan etter en individuell vurdering fravike krav i vedlegget til forskriften.

Klagenemnda kan kreve at vedkommende los eller losaspirant fremstiller seg til de legeundersøkelser som er påkrevet for å bringe hans helsetilstand på det rene.

Klagenemnda kan sette særlige begrensninger og vilkår for utstedelse av helseerklæring og begrensningene skal påføres helseerklæringen. I vurderingen av om det skal settes særlige begrensninger, skal det blant annet tas hensyn til losens helse, drift av lostjenesten, den tjeneste losen skal utføre og evne til å fungere effektivt i en nøds- eller ulykkessituasjon.

§ 14. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2019.

Forskrift 28. juni 1974 nr. 3 om legeundersøkelse av loser og losaspiranter og forskrift 9. juli 1974 nr. 1 om synsundersøkelse av loser og losaspiranter oppheves fra samme dato.

§ 15. *Overgangsregler for legeerklæringer*

Legeerklæringer utstedt i medhold av forskrift 28. juni 1974 nr. 3 om legeundersøkelse av loser og losaspiranter, er gyldig inntil de utløper eller erstattes av en helseerklæring eller udyktighetserklæring utstedt i henhold til forskriften her.